

KÖPEKLERDE ÖNEMLİ HEPATOBİLİYER SİSTEM HASTALIKLARI

BÖLÜM 9

DOI: 10.37609/akya.3747.c316

Hakan KEÇECİ¹

1.GİRİŞ

Köpeklerde hepatobiliyer hastalıklar, karaciğer, safra kesesi ve safra kanallarını etkileyen çeşitli patolojik durumları kapsar. Bu hastalıklar, karaciğerin işlevlerini bozarak klinik olarak farklı semptomlarla kendini gösterebilir. Karaciğer, vücuttaki toksik maddeleri temizleme, protein ve yağ metabolizmasını düzenleme ve safra salgılanmasını sağlama gibi hayati işlevlere sahip olduğundan, bu organın hastalanması köpeklerin genel sağlığını ciddi şekilde tehdit eder.

Hepatobiliyer hastalıklar, akut veya kronik formda ortaya çıkabilir. Hepatit, siroz, safra yolu tıkanıklıkları ve karaciğer tümörleri, köpeklerde yaygın olarak görülen hepatobiliyer hastalıklar arasında yer alır.

2. KÖPEKLERDE YAYGIN HEPATOBİLİYER HASTALIKLAR

Köpeklerde hepatobiliyer hastalıklar oldukça çeşitlidir ve farklı etiyolojik faktörlere bağlı olarak gelişebilir. Enfeksiyonlar, genetik yatkınlık, metabolik bozukluklar, beslenme hataları ve toksik maddelere maruziyet, bu hastalıkların ortaya çıkmasına neden olan başlıca faktörler arasındadır.

2.1. Hepatik Lipidozis (Yağlı Karaciğer Hastalığı)

Hepatik lipidozis, köpeklerde yaygın olarak görülen bir karaciğer hastalığıdır ve genellikle aşırı beslenme, obezite veya iştahsızlık gibi faktörlerden kaynaklanır. Karaciğerde aşırı yağ birikimi, organın fonksiyonlarını bozarak metabolizmanın normal işleyişini engeller. Özellikle yaşlı köpeklerde ve belirli ırklarda daha sık görülür. Hastalık, uzun süreli anoreksi, obezite ve altta yatan metabolik bozukluklar nedeniyle tetiklenebilir. Genellikle stres veya farklı hastalıklara yanıt olarak yağ depolarının hızla mobilize edilmesi sonucu gelişir. Karaciğerin yağı işleme kapasitesi aşıldığında fonksiyonları bozulur ve zamanla ciddi karaciğer hasarı meydana gelir.

Hastalığın klinik semptomları spesifik olmayan belirtilerle başlar ve uyuşukluk, iştahsızlık, kusma ve ishal gibi genel rahatsızlıklarla kendini gösterebilir. Daha ileri evrelerde sarılık, karaciğer büyümesi ve karın boşluğunda sıvı birikimi (asites) gibi semptomlar gözlemlenebilir. Erken teşhis ve tedavi, hastalığın ilerlemesini ve ciddi komplikasyonları önlemek için kritik öneme sahiptir. Kesin tanı için kan testleri, görüntüleme teknikleri (ultrasonografi, röntgen) ve bazı durumlarda

¹ Doç. Dr., Bingöl Üniversitesi, Veterinerlik Fakültesi, İç Hastalıkları AD., hkececi@bingol.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-8236-100X.

Tablo 1. Sağlıklı Kedi ve Köpeklerde Hematolojik ve Biyokimyasal Referans Değerler

Hemogram			Biyokimyasal parametreler		
	Köpek	Kedi		Köpek	Kedi
RBC (x10 ⁶ /µl)	4.95-7.87	5.0-10.0	AST (U/L)	13-15	7-38
PCV (%)	37-57	30-45	ALT (U/L)	10-109	25-97
HGB (g/dL)	12-18	10-15	ALP (U/L)	1-114	0-45
WBC (x10 ³ /µl)	5.0-14.1	5.5-19.5	LDH (U/L)	0-236	58-120
MCV (fL)	66-77	39-55	Amilaz (U/L)	226-1063	550-1458
PLT (x10 ³ /µl)	211-621	300-800	CK (U/L)	52-368	69-214
Plazma Fibrinojen (mg/dL)	150-300	150-300	T. Bilirubin (mg/dL)	0-0.3	0-0.1
			T. Protein (g/dL)	5.4-7.5	6.0-7.9
			Albumin (g/dL)	2.3-3.1	2.8-3.9
			Üre (mg/dL)	8-28	19-34
			Krea (mg/dL)	0.5-1.7	0.9-2.2
			GLU (mg/dL)	76-119	60-120
			Ca (mg/dL)	9.1-11.7	8.7-11.7
			P (mg/dL)	2.9-5.3	3.0-6.1

(Merck Veterinary Manual by Fielder SE. 2015)

KAYNAKLAR

- Neiger R, Kottwitz A. Gallbladder and biliary disease in dogs. Journal of Veterinary Medicine B, 2006, 53(7), 315-322. <https://doi.org/10.1111/j.1439-0442.2006.00981.x>
- Levy MG, Lappin MR. Hepatobiliary disease in dogs and cats. Veterinary Clinics of North America: Small Animal Practice, 2017, 47(4), 829-846. <https://doi.org/10.1016/j.cvsm.2017.03.004>
- Nelson RW, Couto CG. Küçük Hayvan İç Hastalıkları (Small Animal Internal Medicine) 2022, 6th Edition. Çeviri: Prof.Dr. Deniz Seyrek-İntaş (Editör), Günhan Arel Saydam. Medipress Yayınevi. ISBN: 978-605-9720-54-0.
- Wheeler JG, et al. (2014). Hepatobiliary diseases in animals: Pathophysiology, diagnosis, and treatment. Veterinary Clinics of North America: Small Animal Practice, 44(2), 231-245. <https://doi.org/10.1016/j.cvsm.2013.10.009>
- Runyon BA. Management of adult patients with ascites due to cirrhosis: An update. Hepatology, 2009, 49(6), 2115-2132. <https://doi.org/10.1002/hep.22857>
- Celkan TT. Karaciğer hastalıklarında pıhtılaşma-tromboz mekanizmasına neler oluyor. Türk Ped. Arş.2013; 94-101
- Keçeci H. Klinik Biyokimyasal Paneller ve Kullanım Alanları, Sağlık Alanında Akademik Araştırma ve Değerlendirmeler (Editörler: Dr. Öğr. Üyesi Hakan KEÇECİ-Dr. Merve ÖZTÜRK), İKSAD Yayınevi, Cilt-1, 3-53, 2022. <https://iksadyayinevi.com/home/saglik-alaninda-akademik-arastirma-ve-degerlendirmeler/>.
- Wheeler SJ, Simpson JW. Hepatic lipidosis in dogs and cats. Journal of Small Animal Practice, B-2014, 55(12), 663-668. <https://doi.org/10.1111/jsap.12264>
- Center SA. Canine Chronic Hepatitis. Reviewed/ Revised Aug 2023 MSD Vet Manual. Erişim Tarihi: 15.10.2024. Canine Chronic Hepatitis- Digestive System - MSD Veterinary Manual
- Tams TR. Management of liver disease in dogs and cats. Mod Vet Pract. 1984 Jan;65(1):19-22.
- Kozat S. Sepehrizadeh E. Methods of Diagnosing in Liver Diseases for Dog and Cats. Turkish Journal of Scientific Reviews. December 2017;10(2):36-46.
- Webster CRL, Center SA, Cullen JM, Penninck DG, Richter KP, Twedt DC, Watson PJ. ACVIM consensus statement on the diagnosis and treatment of chronic hepatitis in dogs. J Vet Intern Med. 2019 May;33(3):1173-1200. doi: 10.1111/jvim.15467.
- Liptak JM. Dernell WS, Withrow, SJ. Liver tumors in cats and dogs. Compendium, 2004, 26(1),50-56.
- Chapman SE, Hostutler RA. A Laboratory Diagnostic Approach to Hepatobiliary Disease in Small Animals. Clin Lab Med. 2015 Sep;35(3):503-19. doi: 10.1016/j.cll.2015.05.002.
- Higgins RJ, Geltmeyer RM. Liver disease in dogs: Diagnosis and treatment. Veterinary Pathology, (2017). 54(4), 502-510. <https://doi.org/10.1177/0305735617691051>